

Narodni Socijalist

Uredništvo je v „Narodnem domu“, I. nadstropje.
Upravništvo na Marijinem trgu št. 8. — Telefon št. 44.
Dopisi naj se frankirajo. — Rokopisi se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto.
„Narodni Socijalist“ velja v Ljubljani in po pošti:
celo leto naprej . . . K 16—
pol leta K 8—
četrt leta K 4—
en mesec K 1-50

Oglase se računa po porabljenem prostoru in sicer 1 mm visok ter 45 mm širok prostor za enkrat 40 v, za večkrat popust.

Posamezna številka velja 40 vinarjev.

Razkrinkani hinavci.

Kakor jugoslovanska socijalna demokracija tako kriči tudi laška na vsa široka usta: „Živela internacionala!“ Dostikrat smo povdarjali, da se krije za tem krikom, kadar prihaja iz nemških ali laških žrel, sama gola hinavščina. Ti ljudje, Nemci Lahi in Madžari, ki lovijo z geslom „Živela internacionala“, so našemu narodu desetkrat nevarnejši kot oni, ki nas sovražijo, pa obenem tudi to odkrito priznavajo. Ti so nepreobčeni volkovi, teh se bomo že znali ubraniti, oni so pa volkovi v ovčjih oblekah tako, da jih neizkušeni težko ločijo od resničnih ovac in v tem je ravno nevarnost. Nemški, madžarski in laški socijalni demokrati vporabljajo krinko internacionalizma za uničevanje našega rodu!

Evo, dokaza!

Laški socijaldemokratski voditelj v Trstu Giuseppe Passigli je napisal v „Lavoratore“, glasilo socijaldemokratske stranke v zasedenem ozemlju, članek, v katerem pravi, da so sprejeli laški socijaldemokrati med se tudi manjšino slovenskega delavstva in jih tako odtegnili vplivu Jugoslovanov. Na ta način jih bodo — pravi — polagoma pretvorili v prijatelje laškega naroda (to je odpadnike slovenskega naroda). Laški socijaldemokrati, ki kriče, da so internacionalci in s katerimi kot internacionalci simpatizirajo tudi jugoslovanski socijalni demokrati, se v istem članku bahajo in trkajo na prsa, da so izvršili s tem, da so slovenske delavce vzeli v svojo sredo in jim prepovedali vsako samostojnost, da so izvršili s tem, pravijo, čin izredne nacionalne (šovinistične) politike. Dobesedno pravi članek:

„Ko se nam je posrečilo, da smo pritegnili v splošno laško zvezo vse delavstvo Julijske Benečije (to je: po krivici zasedenega ozemlja), smo izvršili čin izredne nacionalne (to je laške šovinistične, nasilne) politike, katerega (činu namreč) tisti, ki bi ga morali, niso cenili dovolj visoko.“

To je gotovo apel na božanskega norca D' Annunzija, ki nas psuje z narodom barbarskih pastirjev. Laški socijaldemokrat je ponosen, da vrši in podpira nasilno in šovinistično politiko laške vlade in čisto lahko in brez sramu pozablja, da je to kaj čudna internacionala, če dela za tem, da se počasi iztrebi slovenski narod v zasedenem ozemlju. Hinavci peklenski! Kako naj imenujem tiste jugoslovanske socijalne demokrate, ki se čutijo s temi zadržanimi zverinami eno? Sodrugi, ki pridigujete o internacionali kot edino zveličavno sredstvo delavskega ljudstva, ali vas ni sram, ko imate za sodruga takegale Garibaldinca, kot je socijaldemokratski voditelj Giuseppe Passigli, ki je ponosen, da ubija slovenski narod na njegovi lastni, po krivici zasedeni zemlji?! Ali vas ni sram, ko vidite, da s svojim internacionalizmom delavsko ljudstvo le varate, ker v resnici internacionalizma ni, kar izpričuje sam voditelj socijaldemokratov v Trstu. Internacionalizem laške socijalne demokracije je hinavska krinka, za katero se skriva šovinistična in imperijalistična nacionalna politika.

Slovensko delavstvo tako internacionalno odklanja in se nanjo čisto opravičeno ne zanaša, temveč hoče v svoji državi in med svojim narodom socijalistične cilje doseči z lastno pomočjo.

Jugoslovansko delavstvo priznava le narodni socijalizem in bo za njega zmago delalo iz vseh svojih moči.

Pri nas ni krinke! Mi ne gremo s hinavci!

Grobokopi.

(Poročilo tovariša Ivana Tavčarja na protestnem shodu NSS. dne 23. septembra 1919 v Ljubljani.)

Dočakali smo dan razsula soške armade in dočakali smo polom militarističnih in absolutističnih despotov Dunaja in Berlina. Osvobodili so se narodi in osvobodil se je tudi naš troimeni narod, ki je čakal na ta dan osvobojenja stoletja sužnjosti in hlapčevstva. Zavrnila je narodova duša in vskipelo srce, da je vendarle enkrat teptani narod dočakal osvobojenja dan in prišel v položaj, da bo na svoji zemlji svoj gospod.

Toda kmalu so pa prišle po dnevnih radosti, ure bridkih razočaranj. Spoznali smo, da smo se rešili enega zunanjega sovražnika, a je na njegovo mesto stopilo desetero drugih in da smo iz svojih sred pognali sicer največje parasite in škodljivce naroda, a je na njih mesto zopet prišlo nešteto drugih, ki niso nič boljši od svojih prednikov. Vedno bolj uvidevamo, da je naš zunanji, kakor tudi notranji gospodarski in politični položaj vedno bolj zamotan in škodljiv ljudstvu in državi.

Človeku se zdi, da leži od vseh časov sem na našem narodu prokletstvo, ki mu onemogočuje vsak svoboden razmah in udejstvovanje. In kar je najbolj žalostno, so tega prokletstva krivi sinovi lastnega naroda, ki hočejo biti njegovi voditelji in učitelji.

V Parizu zboruje družba ciničnih lopovov, kakoršnih še ni videla svetovna zgodovina. Postavili so križ, ki sega od enega do drugega dela sveta in hočejo pribiti nanj vse male in uboge narode ter jih osoditi na smrt in pog'n. Tudi naš revni jugoslovanski narod so pribili na križ in že so pripravili sulico, da mu jo porinejo v srce, da izkrvavi in umrje. Vendar pri tem so pozabili, da je v tem za ničevanem jugoslovanskem narodu še vedno skrta sila in moč, ki bo znala najti pravi čas, da iztrga pariškim kapitalističnim in imperijalističnim mogotcem sulico iz rok, ter z enakim orožjem pobije in zmane v prah tiste, ki ga hočejo uničiti in upropastiti. Narod jugoslovanski je preizkušen v bojih in kakor je mehak po srcu in duši, je neizprosni in trd takrat ko se bije za življenje in smrt. Pariška konferenca naj zato pomni: jugoslovansko ljudstvo bo ostalo, se združi v enotno državno celoto, bo srečno in zadovoljno, dočim že zdavnaj ne bo konferenčnih papirnatih cunj, ki jim pravijo mirovne pogodbe, sklenjene za vse večne čase.

V znamenju pravice, miru in samoodločbe narodov so se sešli v

Parizu zastopniki entente. Toda ta načela so ostala ostudna laž. Danes govore izključno le o zmagovalcih in premagancih, to je o tistih, ki se jih lahko politično pritisne ob steno in gospodarsko izsesa, ter o onih, ki bodo izključno potegnili dobiček svetovnega krvoprelitja. Za nas so imeli le takrat objube in bodrilne besede, ko smo izpodkopavali vojaško in politično moč centralnih držav in indirektno veliko doprinesli k zmagi ententnega orožja.

Iztrgali nam bodo Goriško in Primorsko; grabežljive roke iztegujejo po slovenskem Krasu in zapreti nam hočejo vsak izhod na morje. Z Reko uganjajo Italijani največje pustolovščine, da bi mirovni konferenci olahkočili odločitev, da pripade mesto italijanskemu kraljestvu. Pokorili smo se povelju konference in zapustili s krvavimi žrtvami pridobljeni Celovec. Za plačilo smo dočakali plebiscit na južnem Koroškem ki je zibelka slovenstva. Izgubili smo Radgono, navzlic vsem protestom in dokazovanjem, da mora ostati nam. V Banatu smo izgubili Temešvar.

V varstvo manjšin v naši državi so si domislili določbe, ki nam jemljejo vsako pravico kompetence v manjšinskih sporih. Vsi taki spori morajo pred mednarodno razsodišče. Vsaki čas smo na ta način izpostavljeni mednarodnim zapletljajem. Nemškutarski in lahonski pritepenci v naši državi naj uživajo mednarodno zaslonbo, dočim na stotisoče naših ljudi gine brez vsake pravice pod tujim jarmom. Kje je pravica se vpraša vsakdo, ko premotri krivične sklepe mirovne konference. Boriti se moramo za kraje, ki so po vsej pravici naša izključna last in o spornosti glede narodostne in gospodarske pripadnosti sploh govora ne more biti. Iz živega telesa naše narodne celote, kot hijene trgajo zunanji sovražniki najlepše kose naše domovine in zasuznjujejo narod ki hrepeni po svobodi in združenju s svojimi krvnimi brati. Toda ne samo to, tudi nas, ki smo tako srečni, da imamo lastno državo, hočejo politično in gospodarsko najtežje prikrajšati.

Iz mirovne pogodbe z Nem. Avstrijo je razvidno, da naša država ne bo smela prosto razpolagati s svojimi železnicami in določati železniške tarife tako, kot to odgovarja trgovskim, uvoznim in izvoznim interesom našega gospodarstva. Diktira se nam nesramna določila glede razvoja naše industrije in glede določitve carin. Mirovna konferenca nam hoče naložiti vojnih dolgov v znesku 25 milijard, katere bi morali plačati v zlatu, akoravno smo gospodarsko šibki in iz črpani. Mirovna konferenca se umešava v vse naše notranje politične uredbe kulturnega, narodnostnega in verskega značaja.

Komaj oproščenih enih verig, nam hočejo nadeiti druge, težje in neznosnejše od prvih. Zadržni nam hočejo vrat s politično in gospodarsko odvisnostjo, ki naj nam onemogočuje za dolga desetletja vsako samostojnost. Robovi, sužnji naj ostanejo še naprej.

Pri vsem tem početju mirovne konference, ima vmes svojo zločinsko roko Italija. Noče imeti ob jadranskem

morju svojega tekmovalca. Boji se nas, ker ve, kolika je žilavost jugoslovanskega naroda. Zato nas hoče stisniti v krog, iz katerega ne bi mogli.

Presenetilo nas ni, da so se proti nam zarotili kapitalistični predstavniki imperijalističnih velesil. Že zdavnaj smo vedeli, da jugoslovanski narod nima pričakovati velike naklonjenosti krivičnega zunanjega sveta. Vse kar si je jugoslovanski narod ustvaril do danes, je bilo ustvarjeno iz lastne sile in tako bo tudi naprej. Le sami nase se moramo zanesti in le kar si bodemo sami zgradili, bodemo imeli. Vse je odvisno od nas samih in če mi odpovemo, smo izgubljeni. In danes smo odpovedali. Predstavnštvo jugoslovanskega naroda, ki je prvo poklicano, da vodi in reši domovino, je s svojo nedelavnostjo zgrešilo nad narodom veleizdajniški zločin, ki ga ljudstvo najostreje obsoja.

V predstavnštvu so se zbrali neodgovorni ljudje, ki v svoji politični furiji ne vedo, kaj počno. Pričeli so v Beogradu najostudnejše politične boje; prazna prerekanja in pobalinska zmerjanja. Narod hoče v tem resnem času dejanj in dela, a poslanci v Beogradu se obmetujejo s podlimi sumničeni in tepejo za strankarske koristi. Ni jih sram, da za nečedno svoje razdirajoče opravilo še po vrh vlečejo lepe dijete in ne čutijo se prizadete, ko jih narod proklinja kot največje škodljivce in izdajalce ljudskih interesov. Toda ljudstvo bo napravilo temu zločinskemu ravnanju najodločnejši konec in če drugače ne pojde, z bičem raztepe družbo, ki si popolnoma neopravičeno nadevuje naslov ljudskega zastopstva.

Večina takozvanih narodnih predstavnikov je izšla iz starih meščansko-agrarnih in kapitalističnih strank. Stranke, ki so že pred vojno prizadevale našemu narodu izključno le nesrečo in gorje, so imenovalle svoje zastopnike v parlament. Naše narodno predstavnštvo zato ne obstoji iz zastopstva naroda, ampak iz strank, ki so že zdavnaj zaigrale vsako zapanje v narodu. V vseh strankah, ki so zastopane v parlamentu, je vse polno onih, ki so bili najnavdušenejši pristaši avstrijskih mogotcev, ki so hujskali na vojno in bili v resnici največji sovražniki samoosvoji jugoslovanskega naroda. V Narodnem predstavnštvu vidimo odločevate največje reakcionarce, ki se nikakor ne morejo spoprijazniti z voljo ljudstva, ker so izšli iz najbolj zakrknjenih kapitalističnih in veleagrarnih krogov in jim ni ničesar drugega briga, kakor zadostiti svojim osebnim pohlepnostim po denarju in zopet denarju.

Svet gleda na nas, kot na neurejeno balkansko državo barbarov. Naši sovražniki hočejo dokazati, da nismo vredni svobode, ker se niti vladati ne znamo. In ni čuda, da se nas tako sodi. V Beogradu se menjuje vsaki teden vlada in vsako uro gredo med svet vestij, da se najmerodajnejši politični voditelji med seboj kregajo in očitajo največje pustolovščine in koritarstva. Prav lahko pride ves svet do prepričanja, da se je zbrala v Beogradu tolpa samih goljufov in izdajalcev, ki jim je lastni do-

brobit nad vse, potem šele koristi naroda. Vse nas sodi tako, kot na pol divje Albance, brez discipline in smisla za urejeno državo. Narod se sodi po voditeljih in prav lahko stališče imajo naši zunanji nasprotniki, ko nastopajo proti nam in nas hočejo uničiti in razdvojiti. Če bi imeli drugo narodno zastopstvo, odločno in solidarno, bi gotovo naša stvar čisto drugače izgledala v Parizu. Vse drugače bi nas upoštevali, kot pa danes, ko se nam z neverjetnim cinizmom in hladnostjo odreka najprijemljivejših pravic. Pariška konferenca si pač misli, nedisciplinirana jugoslovanska čreda bo vse pogoltnila, kar ji vržemo, ker je vsak odpor nemogoč in izključen. Saj se še sami med seboj ne sporazumejo, kako morejo potem šele na zunan nastopiti z enotno in neupogljivo voljo.

Jugoslovanski narod pri tem trpi. Trpi pred vsem vsled svojega nevrnednega zastopstva. Kdor pravično presoja razmere v naši državi ve, da je ljudstvo čisto drugačno kot njegovi voditelji. Ljudstvo se dobro zaveda, da je za državo brezpogojno potreben red; ljudstvo dela od zore do mraka, da se dokoplje zopet do urejenih in srečnih razmer. Kakor je ljudstvo disciplinirano izvedlo revolucijo in si položilo temelje novi državi, tako ljudstvo tudi danes navzlic vsem težkočam, s skrajnim samozatajevanjem dela naprej, neutrudljivo in vztrajno. Izključno ta zločestna nesreča je nad nami, da imamo brezvestne strankarje za voditelje, ki v resnici niso nič žrtvovali za osvoboja naroda, a so se danes vrinili na odločilna mesta, da lahkomišljeno uničijo tisto, kar je narod s težavo zgradil.

Jugoslovansko ljudstvo zato popolnoma upravičeno zahteva od svojih voditeljev vsaj tako disciplino, da se v predstavništvu opuste takoj vsi besni strankarski boji in grede poslanci na resno delo, da se reši vsaj tisto, kar se rešiti da. Če pa hočejo poslanci uganjati bolševizem od zgoraj na vzdol, jim bo pa ljudstvo povedalo od spodaj na vzgor, da je sito takega parlamenta in hoče ljudi, ki jim je izključno le v mislih ljudski dobrobit in ne strankarska korita in politične pustolovščine. Narod jugosl. bo odločno pomedel z onimi, ki hočejo dvomiti o naši državi in ki hočejo zanesti med nas plemenske in verske spore.

Nedelavnost nam ne škoduje samo v zunanji politiki. Tudi notranjost države bi že bila lahko bolj urejena kakor je. Še vedno mora ustroj države bolehati na nedostatkih, ki bi bili s smotrenim in vestnim delom že zdavnaj odpravljani.

Vprašanje valute se ni premaknilo niti za korak naprej. Ponesrečeno Ninčičevo žigosanje bankovcev je prizadejalo državi neizmerno škodo. V prametu je danes za 7 milijard pravilno in nepravilno žigosanih bankovcev, akoravno bi jih zadostovalo eno milijardo. Gotovo lepa zasluga finančne uprave. Ureditev valute se ne pomakne nikamor naprej, ker jo hočejo kapitalistične stranke izvesti tako, da bo zopet revno ljudstvo plačalo vse, dočim bodo bankirji, akcijonerji in druga kapitalistična zalega obvarovala ves svoj prišpekulirani denar.

Nihče se ne spomni, da bi odvezel vojnim dobičkarjem prisvojene milijone, ki so jih ukradli iz žepov revnega ljudstva. Toliko časa bodo kovali naredbe, da bodo spravili vojni dobičkarji denar na varno in bo ljudstvo prikrajšano za premoženje, ki je narodova last in ne last posameznikov. Ljudstvo brezpogojno zahteva takoj razlastitev vojnih dobičkarjev in izročitev denarja v obče koristne svrhe.

Agrarna reforme je ostala pri prvotnih naredbah in velike stranke delajo na to, da se jo izvede v zelo skromnem obsegu samo, da ne bodo prikrajšani kapitalistični veleagrarci. Vendar ljudstvo zahteva: zemljo tistemu, ki jo hoče obdelovati in jo nima za svoje skromno preživljanje. Zemlja je last skupnosti in ne pravica za posamezne mogočnejše.

Narodno predstavništvo je popolnoma mirno dopustilo, da se uvedejo visoke carine in to na najneobhodnejše predmete in živila za vsakdanje življenje. Odločno ugovarjamo proti temu, da je z nepravilnimi carinami država največja dražilka ljudskih potreb in si hoče pridobiti največji del državnih dohodkov na račun najrevnejših slojev.

Nihče se ne zmeni za odpomoč stanovanjske bede. Na tisoče družin zre z največjo skrbjo v zimski čas, ko bo moralo zmrzovati v vagonih in nezadostnih barakah, dočim se med nami še vedno prosto kretajo po obširnih stanovanjskih prostorih pritepeni tujci.

Popolnoma so pozabili na naše vojne invalide, ki so vrženi kot psi na cesto, brez preskrbe in zagotovljene bodočnosti.

Begunce in legionarje se navadno smatra kot neizogibno nadlego, ki se jih odganja iz kota v kot. Oropani svojega premoženja in zdravja, tavajo brezposelni in v pomanjkanju na vkrog. Gledati morajo na raznih ugodnih mestih tiste, ki so jih še včeraj preganjali in ovajali. Skoraj, da je prišlo po zanikernosti vlade do tega, da se smatra že kot nečastno, če je kdo trpel in žrtvoval svoje najdražje za domovino. Pač vladajo stari birokrati dunajskih in berlinskih manir.

Prehrana je v rokah navijalcev cen in ni čuda, da so vsak dan cene višje. V srečnem položaju smo, da ima država dovolj živil na razpolago, a navzlic temu ni dobiti potrebne prehrane za ceno, kot bi jo zmoglo ljudstvo. Z najmanjšo državno organizacijo energične roke bil bi v zadovoljnost vseh rešen problem ljudske prehrane. A kaj se hoče, ko se pa poslanci boje zamere pri velemlinarjih in navijalcih cen.

Narodno predstavništvo ne kaže nobenega smisla za izvedbo socialne zakonodaje. Nihče ne čuti potrebe, da bi z odločnimi in popolnimi reformami omogočil ubogemu ljudstvu, človeka vredno življenje in prisodil boljšo bodočnost, kakor jo pa mora danes živeti.

Vsa neizpodbitna dejstva kažejo, da se ubogemu ljudstvu ne obetajo toliko časa boljši časi, dokler bo v državi vladal požrešni kapitalistični element, ki dela le za žepce posameznikov in popolnoma zanemara potrebe in težnje skupnosti. Narod se je otrešel dunajskega irona in pruskega militarizma. Prost pa ni absolutistov, sovražnikov ljudskih potreb na znotraj. Notranji sovražnik vedno objestneje dviga glavo in vedno neznošnejši postaja pritisk kapitalističnega družabnega reda. Toliko opevani demokratizem vedno bolj zatemnjuje in na njegovo mesto stopa hlastanje posameznih kast po predpravicah in izrabljanju delavnih sil ljudstva.

Toda, če nihče drugi, bo narod tisti, ki bo napravil konec gospodarstvu posameznikov. Zastonj ni izkravavalo na bojiščih na tisoče najboljših sinov, zastonj ni umrlo toliko naših v taboriščih in zastonj si ni narod ustvaril samostojno državo. Za doprinešene žrtve in za izvršeno delo, hoče ljudstvo plačilo. In to plačilo je, da bo izključno le ljudstvo imelo pravico odločati o ustroju države in njeni bodočnosti. Ljudstvo zahteva zase narodno predstavništvo in bo tudi v njem samo odločevalo. Zato je brezpogojno potrebno, če se hoče ohraniti v državi red in mir, da se takoj razpišejo volitve in da ljudstvu priliko, da izrazi svojo voljo in svoje zahteve.

Sklepam: Jugoslovansko ljudstvo je danes brez vsakih pravic. Razred neposedujočih mora živeti najbornejše življenje in najtežje trpi pod pezo nezdravih socialnih razmer. Zastopstvo naroda popolnoma omalovažuje potrebe ljudstva in je brez vsakega smisla za odpomoč bednim in pomanjkanja trpečim. Narodni predstavniki pozabljajo na odgovornost, ki so jo dolžni sedanjosti in bodočnosti.

Tam v Primorju za kraškimi jami gleda narod hrepeneče v osvobojeno domovino in veruje v rešitev. Pregarjan je, vlačijo ga po ječah, ker ni izgubil vere v svobodni rod. Kot skala trdim možem zasolze oči, če jim samo omeniš, da so izgubljeni. Ne verujejo v propast in ne verujejo, da bo zmagalo nasilje nad pravico. Preizkušene matere sklepajo svojim otročičem roke, da molijo za svojo domovino in izprosijo milosti za svoj nesrečni rod. Vsi čakajo, da se dvigne ob danem klicu ljudstvo in požene okrutne sovražnike preko meja.

Vse jugoslovansko odrešeno in neodrešeno ljudstvo kliče svojim voditeljem: Streznite se in varujte se obsodbe naroda, ki bo kruta in neizprosna, kakor je Vaše ravnanje brezobzirno in zločinsko.

Politične vesti.

Politični položaj. V Beograd je prišla iz Pariza naša mirovna delegacija. Imela je priliko, da pove našim narodnim predstavnikom naš neugodni zunanje-politični položaj. Lahko je povedala našim predstavnikom, če je bila odkritosrčna, da je največja naša nesreča, da domovina ne nastopa solidarno in se zgublja v brezplodne notranje strankarske boje. Svet nas sodi, da smo nedisciplinirana čreda, ki sploh ni zmožna, da zastopa načela enotne in urejene države. Zato ob vsaki priliki zunanji sovražniki lopnejo po nas in nas hočejo utopiti v žlici vode. Prav pogosto se slišijo med nami mnenja, da je nemogoče vzdržati narodno solidarnost, ko pa imamo stranke, ki nimajo nobenega smisla za ljudstvu pravično državno upravo. Res je med nami nekaj elementov, katerih bi bilo boljše, da ni rodila jugoslovanska mati. Te moramo brezpogojno izključiti iz naše družbe. Gotovo pa je, da bi se pri primerni strankarski strpnosti, dala ustvariti večina, ki bi ogromno lahko koristila ljudstvu in državi. Opozicija, ki bi iz stvarnih razlogov ne mogla z odgovorno vlado, bi se pa vendarle morala zavedati kot opozicija, da želi vse dobro državi, in ne pa kot danes, vse slabo. Opozicija, če je poštena, gotovo koristi ljudstvu. Ne koristi pa ona opozicija, ki je nestvarna in šovinistično strankarska. Taka pa hoče biti današnja opozicija v parlamentu. Zaseduje samo avstrijske politične manire, ko se je šlo za razkrojem in uničenjem državne celote. Tej današnji opoziciji se pa moramo z vso odločnostjo upreti, ker je zločinska in ljudstvu škodljiva. Zahtevamo delavno večino, ki bo podredila osebno strankarske interese ljudskim zahtevam. Želimo stvarno opozicijo, ki bo kontrola večini in stvarna kritika, kot svetovalka vsem državnim ukrepom. Pričakujemo, da se bo tekoča ministrska kriza rešila v povedanem smislu.

Protí parlamentu. V Beogradu, Zagrebu in vseh drugih večjih jugoslovanskih mestih je ljudstvo na shodih najostreje obsodilo nedelavnost Narodnega predstavništva v Beogradu. V Ljubljani se ni nihče zganil. Kdo nek se tudi hoče! Vse tri stranke so v vladi in vse tri stranke so sokrivce nedelavnosti parlamenta. Vse je pozdravilo z največjim navdušenjem shod narodnih socialistov, ki so neodvisni od obstoječih strank na svojem zadnjem shodu v Mestnem domu jasno povedali, da narod obsoja takozvane narodne predstavnike. Nastop narodnih socialistov je bil res izraz narodove volje.

Kongres francoskih delavskih organizacij je zboroval pretekli teden. Sprejel je program, ki zahteva popolno spremembo družabnega reda z glavnim ciljem, da izgine današnja oblika razmerja delodajalca do delojemalca. Kongres priznava, da je treba dvigniti produkcijo, toda le s pogojem, da se hkrati popolnoma priznajo plavice, ki izvirajo iz dela. Delo se mora oprostiti spon sedanjega sistema. Industrija, železnice, paroplovstvo, rudniki, vodne sile in kreditne organizacije se morajo nacionalizirati, in sicer pod nadzorstvom dveh edino merodajnih činiteljev, namreč producentov in konsumentov, ne pa države. Kot sredstvo v doseg tega ciljev priporoča kongres splošno stavko, priznava

samoodločbo narodov, izraža svoje simpatije ruski revoluciji in protestira proti pošiljanju čet in vojnega materijala na Rusko ter zahteva dvignjenje blokade. Kongres pooblašča vodstvo, da s pomočjo mednarodnih stavek prepreči akcijo proti ruski revoluciji, in zahteva, naj se sklene mir z revolucionarno Rusijo. Organizacije kongresa naj se razširjajo z ustanovitvijo gospodarskega delavnega sveta.

Homatije v Italiji. V Milanu in Benetkah se neprestano vršijo manifestacije na čast D' Annunzija in Reke. Na shodih so predlagali, da se izključe republika in da se imenuje D' Annunzija za predsednika proste narodne Italije. Policija je intervenirala in prisilila, da se je manifestacija morala predčasno končati.

Italijanski zunanji minister odstopi Italijanski listi pišejo, da bo Tittoni odstopil kot minister za zunanje stvari in da bo šel v Ženevo, da bo tam posloval kot stalni italijanski delegat pri zvezi narodov.

Francoska zbornica je ratificirala versailleško mirovno pogodbo.

Laški socialisti proti reškemu dogodkom. Oficijelna socialistična stranka je objavila oster manifest proti reškemu podvzetju, v katerem, kakor naglašajo, vidi nevarnost za mir. Proglas obsega tudi odkrit priziv do upora, kajti med drugim naglašajo delavcem, bodisi civilnim, ali vojaškim, da ona disciplina, ki ne brani pustolovcem izvrševati njih nakane, ne sme zabranjati niti proletarcem, da nastopajo po svojem prepričanju in kakor velevali njihov interes.

Amerika in d' Annunzijeve pustolovščine na Reki. Ameriška delegacija na mirovni konferenci izjavlja, da predsednik Wilson izključuje vsakršen nov kompromis v reškem vprašanju, razen ako se reško pristanišče podredi zvezi narodov. Tudi Anglija in Francija najbrže ne bosta odnehali niti za las, ako se ne zajamči mednarodni značaj reške luke. Ameriška mirovna delegacija se boji, da bo Jugoslavija nastopila z orožjem, ako bi D' Annunzijo izvršil svojo grožnjo, da požene v zrak reško pristanišče. Na ta način bi postal položaj, iz katerega bi se utegnila razviti nova balkanska vojna. Končno izjavlja ameriška delegacija, da D' Annunzijeve puč nikakor ne more vplivati na končno veljavno rešitev reškega vprašanja.

Tedenske vesti.

— **Volitev v pomočniški zbor mesarske zadruga** se vrši v nedeljo ob 10. dopoldne v Mestnem domu. Dolžnost vsakega mesarskega pomočnika je, da se teh volitev gotovo udeleži.

— **Kaznovani tihotapel.** Srbsko monopolsko sodišče je radi tihotapstva obsodilo italijanskega podanika Ivana Burbo, ki je iz Rumunije pripeljal v Beograd 50000 kg petroleja, ki spada v državni monopol, na 2.700.000 dinarjev globe. Vrhu tega so petrolej zaplenili.

— **Udruženje monopolskih uradnikov in uslužbenec** se je v Beogradu stituiralo za kraljestvo Srbov, Hrvatov in Slovencev. Izvoljen je bil odbor, ki naj izvede organizacijo po vsem kraljestvu. Svrha udruženja je varstvo interesov članov. Društvo bo izdajalo svoj list.

— **Umrli je veliki slovenski umetnik Ignacij Borštak** v torek, dne 23. t. m. ob 12 uri v Ljubljani. Z Borštnikom je izgubila jugoslovanska Talija svojega največjega predstavitelja, ki se je izmed vseh dosevanih dramatičnih igralcev dvignil najvišje. Še pred tremi tedni je igral v ljubljanskem narodnem gledališču in nastopil v Strindbergovem „Očetu“. V starosti 60 let ga nam je odvzela nenadna zavratna bolezen in izgubili smo ravno v času, ko bi ga najbolj potrebovali. Slava njegovemu spominu!

— **Regent Aleksander pride na tridnevni obisk Slovenije v Ljubljano** 11. oktobra t. l.

— Stavka stavbinskih delavcev v Chicagu je končana. Stavke se je udeležilo 100.000 stavbinih delavcev.

Stavka uslužbencev električne železnice v Ljubljani je končana in imela za uslužbenca ta uspeh, da so dosegli 28% povišanja plač.

— Stavka pristaniških delavcev in mornarjev na Nemškem. V Bremenu stavkajo pristaniški delavci, ki zahtevajo večjo mezdo. Ker so sili mornarje, da naj bi upravljali delo stavkujočih pristaniških delavcev, so stopili tudi mornarji v stavko. Nato se je pričela simpatijska stavka v Hamburgu. Istočasno zahteva nemška mornariška zveza, ki jo vodijo radikalni elementi, nev mornariški red, po katerem bi bilo onemogočeno, da bi kljub stavki smele ladje odpluti iz luke. Obstojta nevarnost, da se stavka razširi tudi na druga pristanišča v Severnem morju.

— Tamburaški zbor mladinske skupine Narodno socijalne zveze išče učitelja. Prijazne ponudbe na osrednje vodstvo NSZ. Ljubljana, Narodni dom.

— Stavka na Francoskem. Iz Lyona javljajo, da stavka na Francoskem čez 600.000 delavcev. Obstojta nevarnost, da v vsej industriji zastane delo. Poroča se tudi o krvavih spopadih med policijo in stavkujočimi.

— Stavka jeklarjev v Ameriki se je pričela in obsega v ameriški jekleni industriji 145 tovarn z 280.000 delavci, od katerih odpada na Pittsburgh 200.000 delavcev, ostanek pa Cleveland in Chicago. To je, kar se tiče števila udeležencev, kakor tudi radi načelnega pomena in posledic, največji industrijski boj v Zedinjenih državah tekom mnogo let. Voditelj stavke kakor tudi jekleno združenje nestrpnost pričakujejo izid boja, ki ne stremi za ničemer drugim kakor na zedinjenje jeklene industrije. Ako bodo delavci zmagali, jim bo mogoče nastopiti s svojimi zahtevki ono pot, kakor so jo nastopili rudarji in železničarji. Stavka pomeni nadaljevalje boja, ki so ga delavci pred 27 leti po krvavi ustaji izgubili. Smatra se splošno kot začetek velike vojne proti kapitalu v Zedinjenih državah. V senci tega tekom let največjega boja bo poizkušal predsednik Wilson na prihodnji industrijski konferenci v oktobru doseči stalen mir v ameriški industriji. Stavki jeklarjev se bodo pridružili tudi železniški uslužbenci.

Mladina v živinskih vagonih. Pri nas so mogoče stvari, kot nikjer drugje na svetu. Pretekli teden je odšla skupina 50 dijakov študirati v Prago. Železniška uprava SHS je bila naši učeči mladini tako naklonjena, da jih je naložila v tri živinske vagone, v katerih so morali prebiti dolgo vožnjo iz Ljubljane v Prago. Sramota.

Lekarniške potrebščine dražje. Finančno ministrstvo je dovolilo lekarinarjem v celi državi, da prodajajo zdravila po dinarski taksii. Ker je dinar po današnjem kurzu 3 krone, bodo na ta način zdravila dvakratno dražja kot sedaj. Prav povsod se kaže zanikernost vlade, ki pri vsaki priliki pokaže, da ljudstvo lahko pogine, samo da ho nekaterim kapitalistom ugodeno. Že sedaj si marsikateri revež ni mogel dostikrat kupiti zdravil, kako si jih bo šele sedaj kupil, ko bodo tako draga!?

Obupni poskus smrti. Pred nekaj dnevi je hotela na Karlovškem mostu v Ljubljani skočiti v Gruberjev prekop nosna žena z otročičem v naročju. V zadnjem hipu sta preprečila stražnik in neki pasant obupni čin revne matere. Žena je imela moža invalida, ki je danes brez vsakega zaslužka, sama pa tudi ne more služiti, ker je v blagoslovljenem stanju. Tako je bila družina izpostavljena najhujši bedi. Pa bodo še rekli kapitalisti, da ljudstvo dobro služi in mu ničesar ne manjka.

Premogovna krlza na Dunaju. Vsled pomanjkanja premoga južna železnica na dan niti deset vlakov ne more spraviti na Dunaj. Cestna železnica komaj še dovaža na trge živila, ki so došla na kolodvore.

Na Ogrskem štedljo z živili. Ogrska vlada je odredila, da se vsa letošnja letina zapleni in določa kvoto, ki odpade na posamezno osebo.

Tihotapei v Čakovcu. Te dni je zaplenila vojaško-policijska patrulja v Čakovcu vagon tekstilnega blaga v vrednosti nad 1.100.100 kron. Po vagonu je prišla madžarska lokomotiva iz Keresztura, ki je bila takisto zaplenjena. Liferanti so bili ugledni možje, ki so z revolverji hoteli prisiliti orožniškega narednika, da pusti preko meje vagon ali vsaj lokomotivo, toda narednik se ni dal ustrašiti.

Stavka stavcev v Zagrebu. Sinoči proti ponoči so jeli stavkati v Zagrebu vsi zagrebški stavci. Stavki kvalificiranega osebja se je priključilo tudi vse pomožno osebje. Vsled stavke ne izhajajo zagrebški časopisi.

Za obnovljenje Srbije je osljeski občinski svet dovolil dvajset tisoč kron.

Narodno soc. stranka. Protest narodnih socialistov.

Protestni shod, ki ga je priredil na splošno željo in zahteve pripravljali odbor Narodno-socijalistične stranke prošli terek v ljubljanskem Mestnem domu, je s svojo številno udeležbo in ogorčenjem, ki se je polasčala zborovalcev med izvajanju govornikov vedno bolj, pokazal, da naše ljudstvo noče nič več imeti opravka z onimi, ki jih je še pred kratkim obsipalo s cvetjem, ker so s svojo podlo strankarsko gonjo in nedelavnostjo v narodnem predstavništvu pokazali, da jim je več za strankarstvo in osebno korist kot za interese celokupnega naroda, ki ravno sedaj pomoči najbolj potrebuje. V času so to pokazali, ko razmere v naši domovini še niso konsolidirane in stoji cela stavba še na trilih nogah. Ker nočejo ne delati ne odstopiti in jim očitno gre le za tem, da se na račun države oblečejo in jo upropastijo, se je naše zatirano ljudstvo, delavstvo in uradništvo obojega spola, ki tega izdajalskega početja ne mara več gledati, zbralo in na ves glas povedalo, da narodnih predstavnikov, bivših avstrijskih patrijotov, ki ne uživajo zaupanja naroda, ne mara in da so morajo takoj razpisati volitve. Najboljši protest proti razmeram v Beogradu, ki bo naše narodne predstavnike gotovo zelo neprijetno dirnil, pa je ta, da se zborovalci s trdnim sklepom zapuščali shod, da pri prihodnjih volitvah pometejo z dosedanjim narodnim predstavništvom in volijo neomadeževane in resnično ljudske kandidate iz svoje srede.

Shod je otvoril ob 8. zvečer predsednik pripravljalnega odbora NSS tov. Juvan, ki je obrazložil pomen shoda, nakar je kot prvi poročal tov. Ivan Tavčar. Poročilo prinašamo na drugem mestu.

Drugi govornik tov. Ivan Deržič je orisal naše notranje in zunanje gospodarstvo in povdarjal, da je za naš narod edina sreča, da revolucionirajo zgoraj ne pa spodaj in da naša država gotovo podleže v bodočem gospodarskem boju, ako ne pomedemo z dosedanjimi razmerami.

Tov. Brandner naglašala, da je naša država že pri krstu dobila strankarski pečat na čelo in to v času, ko bi morali oholim sodnikom v Parizu odločno pokazati, da smo Jugoslavlani en narod. Nadalje slika žalostne socialne razmere, v katere je zabredla naša država po krivdi narodnega predstavništva, ki nima ne smisla ne srca za ljudske potrebe, ker od ljudi, ki so se okinčali z jugoslovanskimi znaki, da lažje goljufajo in zatirajo narod, pač ni mogoče drugega pričakovati. Volitvam se upirajo, ker se boje sodbe ljudstva, ki bo strašna.

Govoril je nato še tov. Rupnik in drugi, nakar je predsednik prečital došle brzojavke iz Kočevja, Zagorja, Celja, Bleda, Ribnice, Trbovelj, Sevnice, Maribora, Bohinjske Bele, Žiri, Litije, Hrastnika in Kamnika. Vse brzojavke,

ki so bile z navdušenjem sprejete, popolnoma soglašajo z ukrepi shoda in odločno zahtevajo takojšen razpis volitev, pri katerih bo narod izrekel sodbo čez strankarje in izdajalce domovine.

Končno je bila sprejeta sledeča resolucija:

Na javnem protestnem shodu, ki so ga sklicali Narodni socialisti v Mestnem domu v Ljubljani dne 23. septembra 1919 zbrani državljani odločno protestirajo proti maniram, ki so se ugnezdile v našem prvem Narodnem predstavništvu, posebno proti nesmiselni neutemeljeni in za cel ujedineni narod naravnost katastrofalni opoziciji, ki je za enkrat ne vodi ničesar drugega, kot strankarska zagrizenost, užaljena častihlepnost in nenasičena vladoželjnost. Zahtevamo, da se na račun celega naroda drago plačevani poslanci prenehajo smatrati za strankarske eksponente in da postanejo takoj resnični naredni poslanci in naj v tem smislu začno že enkrat delati. Obsojamo najodločnejše neopravičljivo slabost narodnega predstavništva, ki se zadovoljuje z praznimi protesti proti taki brezglavosti in škodljivosti, kot je sedanja carinska politika, kot obsojamo z zaničevanjem tiste vladne člane, ki se kot člani ljudskega parlamenta brez ljudskega parlamenta brez ljudskega odobravanja vodili tako politiko, kot je carinska in finančna politika in jim zato odrekamo vsako pravico do opozicije proti vladi, ki hoče te gorostasne napake popraviti.

Obsojamo brezglavost zunanje trgovske politike, ker se dovoljuje eksploitanje naših bogatih dežela na debelo, ne da bi se na drugi strani skrbelo za zboljšanje valute in zmanjšanje neznosne draginje, ki uničuje narodovo zdravje.

Valuta naj se brez odlašanja uredi tako, da ne bodo oškodovani mali obrtniki in uradniki pri svojih morebitnih pred vojnih s stradanjem pribojenih prihrankih in naj se vendar že enkrat pošteno seže po premoženju vojnih dobičkarjev.

Ljudstvo je že sito vladnega in poslanskega brezdelja in brezskrbnosti glede socialno-politične zakonodaje in pozivljamo vse v poštev prihajajoče faktorje, da končno pokažejo, na katero stran se hočejo postaviti, ali na stran ljudstva, ali na stran njegovih izkoriščevalcev.

Vlada naj takoj izdela in predloži program, kako namerava rešiti neznosno stanovanjsko krizo, ki požre na narodnem premoženju vsled nepopravljivih škod na zdravju več, kot bi znašali izdatki za stanovanjske stavbe.

Z ozirom na zunanji položaj, naj stranke v narodnem predstavništvu prenehajo s strankarskim pehanjem, ki nas pred svetom smeši in našemu narodu nepopisno škoduje.

Politična šola NSS v Litiji. Krajevna organizacija NSS v Litiji otvori prihodnji petek ob 7. uri zvečer politično šolo, ki jo bo vodil tov. dr. Krivic iz Ljubljane.

Ustanovno zborovanje krajevne organizacije NSZ. v Sp. Šiški. Lep shod se je vršil preteklo soboto v Spodnji Šiški v prostorih gostilne „pri Zvezdi“. Navzočih je bilo nad 100 zborovalcev, ki so po temeljnih referatih tov. Tavčarja, Brandnerja in Juvana, ki so obrazložili program nove stranke, zastopnice vseh zatiranih, in njeno stališče napram ostalim strankam, takoj sklenili pristopiti NSS. Govorila sta tudi tov. Korošec in Pegan, nakar je bil enoglasno izvoljen sledeči odbor krajevne organizacije NSS. za Sp. Šiško: Predsednik Bezlaj Anton, prožni mojster, podpredsednik A. Pust, železničar, tajnik J. Guzelj, poštni uradnik, blagajnik Kovač Josip, železničar, odborniki pa: Pohar Anton, strugar, Petrač, čevljar, Podbešek Ferd., železničar, Miteregar Anton, pleskar, Grašič Janko, Čemažar Josip, Martinc, Zagradnik, vsi železničarji, Porenta, kisar, J. Dolinar, žel. uradnik. Pregledovalci računov: Rozman, mizar. Jermolj, prožni mojster, Peharič Ivan, ključavničar.

Pripravljalni odbor NSS. skliče tem potom sestanek za ustanovitev

krajevne organizacije „Narodno-socijalistične stranke v Zagorju ob Savi, ki se vrši dne 28. kimovca 1919 ob 15. uri v dvorani Sokolskega doma. O programu in pomenu stranke, ter razmerja med njo in dosedaj obstoječimi strankami poroča poročevalec iz Ljubljane. Čas je, da se tudi narodno-soc. delavec socialno popolnoma osvobodi, ter si nadalje o svoji usodi odloča sam. Pridite vsi na sestanek brez razlike stanu ali poklica, ki ste socialno zaslužnjeni, a čutite v srcu ljubezen do svoje domovine. Ne sme nas manjkati, ko bodo tvorile druge stranke ustavodajno skupščino, ter začrtale bodočnosti pot našemu jugoslovanskemu življu.

Narodno-socijalna Zveza.

Kočevje. Glavarstvo v Kočevju je po posredovanju NSZ. odredilo, da je smatrati obrat A. Kajfeža kot tvorniško podjetje ter z dnem 15. septembra 1919 uvedlo 8 urni delovnik. Podjetnik pa te odločbe ni hotel pripoznati ter zaprosil, da svoje podjetje zapre. Delavci so se strogo držali uradne naredbe in so dne 16. sept. le 8 ur delali. Ko so prišli dne 17. na delo, čakal jih je tam že podjetnik ter jim izjavil, da jih prepusti le pod tem pogojem k delu, ako delajo kakor prej 12 ur na dan. Delavci so tako delo odklonili, nakar jih je podjetnik izprl. Pogajanja pri glavarstvu so donesla delavcem popoln uspeh. Pripoveduje se pa v Kočevju, da je oddal podjetnik dne 16. na Beograd sledečo brzojavko: „Od danes popoldne v mojem obratu stavka, povzročitelj Repovš.“ Zahtevamo od podjetnika gospoda A. Kajfeža pojasnila, če je navedeno brzojavko res oddal. Ako je bila brzojavka resnično oddana, ugotovljamo že danes, da se je brzojavila v Beograd čisto navadna laž.

Skupina mesarskih pomočnikov NSZ. sklicuje za soboto, 27. sept. ob 8. uri zvečer v gostilni pri „Pepi“ blizu klavnice volini sestanek z dnevnim redom: Sestava kandidatne liste za pomočniški zbor mesarske zadruge v Ljubljani. Tovariši naj pridejo v velikem številu, kar je z ozirom na važnost dnevnega reda nujno potrebno.

Podružnica NSZ. na Bledu priredi v nedeljo, 5. oktobra 1919 ob 3. uri popoldne veselico in vinsko trgatv v prostorih „Potočnik“ v gradu.

Dopisi.

Kočevje. Na tukajšnji postaji v Kočevju jeneksi delavec, ki je opravljal službo skladiščnika, premeščen začasno v Celje. Močno smo se varali o tem človeku, tako da smo ga celo zvolili za popredsednika podružnice Z.J.Z. Pokazal pa je kmalu svojo pravo barvo in se izrazil v navzočnosti nekaterih zavednih delavcev, da je boljševik, kar mu tudi zelo radi verujemo. Sedaj ne ve, na kateri bolj nesramni način bi škodoval tukajšnjemu skladiščnemu osebju. Vzel si je za svojo najsvetejšo dolžnost ovađstvo. Tako ovađi vsako malenkost, katera se pripeti na tukajšnji postaji, kakor n. pr. ako se je na kakem za boju slučajno pozabilo odstraniti star prilepljen listič itd. Svetovali bi gospodu postajenačelniku v Celju naj pokaže temu premeščencu malo več pozornosti, da ne bo imel časa zanimati se za take otročarije. Premeščencu pa priporočamo, da se ne briga za kočevsko postajo, ker mi tudi brez njega prav lepo opravljamo službo in veliko bolj mirno, kakor se je to godilo dokler je še tukaj psoval delavce. To naj za sedaj zadostuje, ako pa še ne bomo imeli mira, bomo primorani tudi mi odkriti napake premeščencea in sicer javno v časopisju, kar mu gotovo ne bo posebno ugajalo, ker ima veliko masla na glavi. Prizadeži.

Organizirajte se v N. S. S. V organizaciji je moč!

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Tavčar. Tiska „Zvezna tiskarna“ v Ljubljani.

ING. Dr. MIROSLAV KASAL

oblastveno poverjeni stavbeni inženier.

Specijelno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne zgradbe

v Ljubljani, Hillerjeva ulica št. 7.

Izvršuje strokovno:

Naprave za izrabo vodnih sil, vodne žage, elektrarne, betonske in železobetonske jezove, mostove, železobetonska tovarniška poslopja, skladišča, betonske rezervoarje, železobetonsko oporno zidovje in vse druge betonske in železobetonske konstrukcije. 933

Prevzema v strokovno izvršitev vse načrte stavbeno inženerske stroke.

Tehniška ranenja — Zastopstvo strank v tehniških zadevah

BARVA in KEMIČNO — ČISTI

vsakovrstno blago

obleke

in PERE

in

SVETLOLIKA

domače perilo

ovratnice, zapesnice

(pošilja po isto na dom)

in srajce

tovarna Jos. Reich

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.

Podružnica: Šelenburgova ulica št. 3.

Pravi firnež

v priznani najboljši in zanesljivi kakovosti.

Vse vrste barv, barve za obleke, suhih in oljnatih, mavec (Gips), mastenec (Federweiss), strojno olje, prašno olje, karbolinaj, steklarski in mizarski klej, pleskarske, slikarske in zidarске čopiče, kakor tudi druge v to stroko spadajoče predmete ima še vedno v zalogi turaka

A. Zankl, sinovi

Ljubljana.

Ceniki se za časa vojske ne razpošiljajo.

Import.

Westing-

house

Watt

Kreme-

nezky

Metax

Export.

Baterije, žarnice vseh tipov elektrotehn. predmeti

Gen. rep. za kraljestvo SHS

Janko Pogačar, Ljubljana, Mestni trg štey. 25.

V Ljubljano potujočemu občinstvu se priporoča restavracija v Prešernovi ul. 9.

K. Linhart, urar

Marije Terezija c. 7.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklastih ur kakor Omega, Schaffhausen, stenske ure z nihalom po najnižji ceni. Popravila se sprejemajo vsaki čas in se solidno izvrše. 990

Plačajte naročnino za „NARODNEGA „SOCIJALITA“, drugače se Vam list ustavi! Pridobivajte naročnike!

Prva jugoslov. prometna pisarna,

Dalmatinova ulica št. 3, I.

prevzame izvrševanje vseh vrst

reklamacij, revizijo tovarnih listov, daje informacije v vseh strokah železniškega prometa.

GOSPODARSKI PROMET.

BALKAN trgovska, špedicijska in komisijska deln. družba

Podružnica v Ljubljani. - - Akcijska glavnica K 1.500.000.

Špedicija vsakega blaga. — Vskladiščenje. — Zaccarinanja. — Reekspedicija. — Prevažanje pohištva.

Lasnica I. ljubljanskega skladišča

KRISPER & TOMAŽIČ

Direktna zveza s progo juž. železnice. - Tel. št. 100.

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3,

je imela koncem leta 1918 vlog K 80.000.000
in rezervnega zaklada 2.500.000**Sprejema vloge vsak delavnik.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Hranilnica je pupilarno varna.

Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno

Kreditno društvo.**Jadranska banka**

Delniška glavnica: K 30.000.000.—, Rezerva nad K 10.000.000.—.

Podružnice: Dubrovnik, Dunaj, Kotor, Ljubljana, Metkovič, Opatija, Split, Šibenik, Trst, Zader.

Ekspozitura: Kranj.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Sprejema: vloge na knjižice, vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Rentni davek: plača iz svojega.

Kupuje in prodaja: menice, devize, vrednostne papirje itd. Izdaja: čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago ležeče v javnih skladiščih; daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Delniška glavnica 20.000.000.— kron.

Stritarjeva ulica štey. 2.

Rezervni fondy 8.000.000.— kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju in Mariboru.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun

proti ugodnemu obrestovanju.

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE.

Glavnica: 200.000.000 kron.

Rezerve okrog 150.000.000 kron.

Podružnica kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani

Prešernova ulica 50 v lastnem poslopju.

Prodaja in nakup vrednostnih papirjev; borzna naročila; sprejem in oskrba depotov z

vestno revizijo žrebalnih efektov; samoshrambe (Safe-Deposits) pod lastnim za-

klepom strank; krediti in predujmi vsake vrste; inkaso in eskont-menic;

nakazila in izplačila na vsa mesta tu- in inozemstva; potovalna

kreditna pisma; sprejem denarnih vlog na knjižice in tekoči račun, itd.